

Godišnji izvještaj

2016.

Udruga za razvoj civilnog društva SMART

Blaža Polića 2/IV:: 51000 Rijeka
T. +385 51 332 750 :: F. +385 51 330 470
smart@smart.hr :: www.smart.hr

Vremenski period:

1. siječnja – 31. prosinca 2016.

Nakon dugogodišnje, i sve bolje, suradnje civilnog sektora s državnim institucijama, što je između ostalog rezultiralo sve boljim i transparentnijim radom brojnih udruga, 2016. godine uslijedio je šok. Kada je naime nakon dugih pregovora krajem siječnja 2016. godine izglasana nova hrvatska Vlada pod predsjedanjem Tihomira Oreškovića, jedan od njenih prvih poteza po kojima će ostati upamćena bio je udar na neprofitne medije te drastično smanjenje sredstava Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva iz sredstava igara na sreću. Prevedeno u brojke, umjesto da je proračun Zaklade bio planiranih 50 milijuna kuna, na temelju 14,21 posto lutrijskih sredstava, sveden je na 26 milijuna kuna, odnosno 6,88 posto lutrijskih sredstava. Prevedeno u aktivnost udruga, to je značilo da će mnoge udruge preko noći i bilo kakve najave ostati bez sredstava za stabilno i održivo poslovanje i time ugroziti brojne projekte. Prevedeno na stanje u sektoru, to je značilo da je ugrožena temeljna funkcija Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva da pruža udrugama institucionalnu potporu kako bi mogle nesmetano i kvalitetno provoditi raznorazne projekte, među kojima su brojni bili usmjereni socijalno osjetljivom i potrebitom dijelu stanovništva.

Trebalo je dakle tu 2016. godinu preživjeti i nadati se boljem. Pad Oreškovićeve vlade, novi izbori i nova parlamentarna većina koja je na čelo Vlade dovela Andreja Plenkovića ipak su, čini se, pri kraju godine udrugama donijeli dašak optimizma. Tenzije su se smanjile, krenuli su natječaji, počelo se raditi na Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2017. do 2021. godine... Moglo bi se reći da je na kraju prevladao razum i da je nova Vlada shvatila značaj i ulogu udruga u Hrvatskoj kao zemlji članici EU u 21. stoljeću, stavivši na marginu one takozvane kritičare nevladinih udruga i dobrog dijela civilnog sektora koji se nisu pomakli dalje od optužbi udruga, posebno onih za promicanje ljudskih i rodnih prava, za „parazitiranje na društvenom tkivu“ i „promicanje stranih interesa“.

Taj optimizam mogao se osjetiti i na nedavnom Festivalu udruga u Hrvatskoj a posebno u Rijeci, uz ne malu pomoć „Smarta“ kao jedne od vodeći hrvatskih udruga za razvoj civilnog društva. Kampanja „Gledaj (u)druge“ pokazala je sav doseg i potencijal pedesetak riječkih udruga, bez čijeg bi djelovanja život u gradu i regiji bio siromašniji, a za mnoge korisnike usluga udruga i teži ako ne i nemoguć. Ukratko, nevladine udruge sastavni su dio funkcioniranja suvremenih društava, a civilno društvo neraskidiv dio čitavog društva i odnosa u njemu.

Voljeli bi vjerovati da se 2016. godine dogodio izniman udar na civilno društvo kakav se više neće ponoviti i da će 2017. pokazati puteve za daljnji razvoj a ne regresiju udruga. Sve ostalo bi Hrvatsku odvelo mimo puteve kojima koračaju suvremena i razvijena društva i države.

Neven Šantić

Predsjednik Upravnog odbora

NAŠA MISIJA

Udruga za razvoj civilnog društva SMART potiče učinkovitost i djelotvornost neprofitnog sektora i međusektorske suradnje te promiče razvoj volonterstva. U svom radu SMART povezuje neformalno obrazovanje sa savjetovanjem, informiranjem i utjecanjem na javne politike. SMART surađuje s organizacijama civilnog društva, javnim ustanovama, lokalnom i regionalnom samoupravom i građanskim inicijativama na načelima odgovornosti, aktivnog uključivanja i poštivanja različitosti.

Aktivnosti organizacije temelje se na načelima osnaživanja, aktivnoga uključivanja, podupiranja pozitivnih inicijativa, poticanja suradnje, razumijevanja, osobne odgovornosti i osobnoga razvitka, cjeloživotnoga učenja i poštivanja razlika.

SMART-ove programske i projektne aktivnosti tijekom 2016. godine bile su u skladu sa strateškim smjernicama za razdoblje 2016. – 2020.

Postignuti rezultati prema strateškim smjernicama:

1. Razvijanje potencijala i izgradnja održivosti neprofitnog sektora

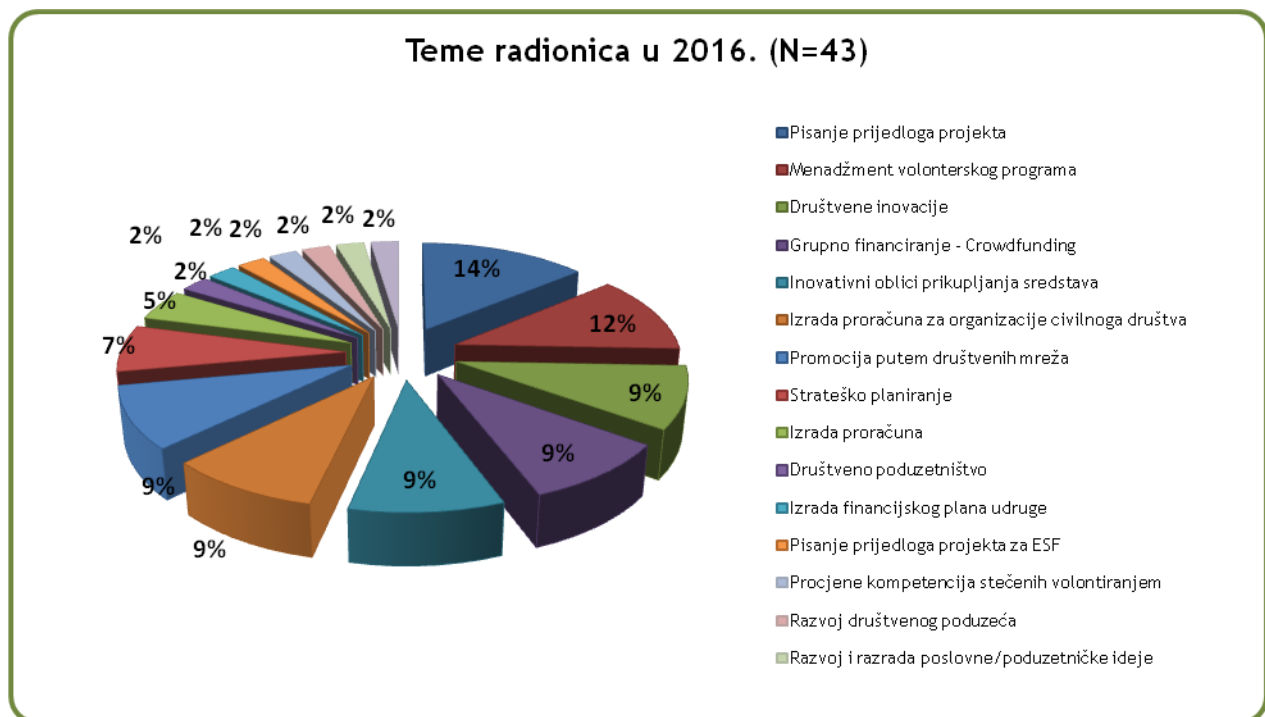

U skladu s gore navedenim strateškim smjernicama, SMART je proveo sljedeće programe i projekte:

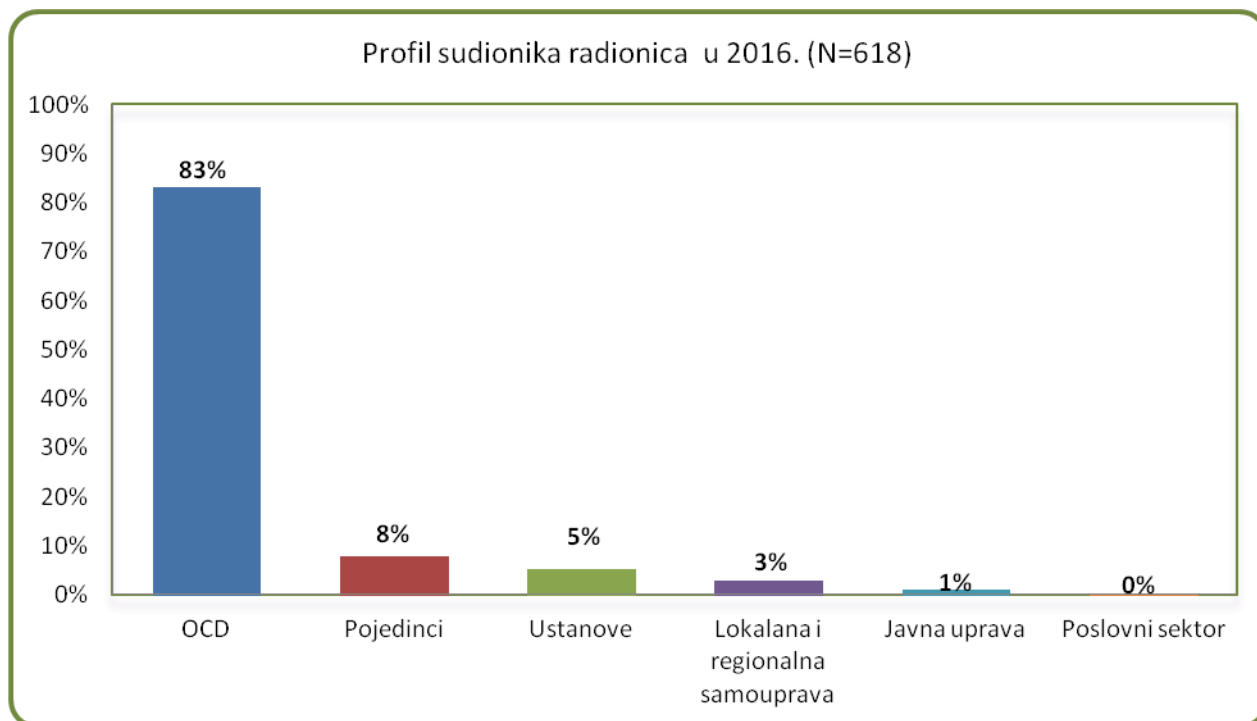
Projekt	Izvor financiranja
Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta MRRAK	NZZRCD
Regionalni volonterski centar	MSPM
Nove mogućnosti – veći izgledi za zapošljavanje	EU (IPA)
Wake-Up Call: Volunteer Manager Role	EU (ERASMUS+)
Volontiranje –prilika za nove kompetencije	EU (IPA)
Osnaživanjem organizacija civilnog društva do kvalitetnijih socijalnih usluga	EU (ESF)
SoVol	EU (ERASMUS+)
Obrazovanje za mir i ljudska prava	NZZRCD (Norveški fondovi)
Filantropija oslonac održivih zajednica	EU (IPA)
3rd Europe	EU (ERASMUS+)

Edukacijske radionice

U 2016. godini, SMART je uspješno održao 60 dana treninga, na kojima se kroz 43 radionica pokrilo 8 tema vezanih za menadžment neprofitnih organizacija. Teme su bile: Pisanje prijedloga projekta, Menadžment volonterskog programa, Društvene inovacije, Grupno financiranje – Crowdfunding, Inovativni oblici prikupljanja sredstava, Izrada proračuna za organizacije civilnoga društva, Promocija putem društvenih mreža, Strateško planiranje, Izrada proračuna, Društveno poduzetništvo, Izrada financijskog plana udruge, Pisanje prijedloga projekta za ESF, Procjene kompetencija stečenih volontiranjem, Razvoj društvenog poduzeća, Razvoj i razrada poslovne/poduzetničke ideje i Upravljanje projektnim ciklusom i izrada logičkog okvira. Radionice su provedene na područjima sljedećih županija: Primorsko-goranska (20), Istarska (10), Karlovačka (8) i Ličko-senjska (5). Izgradnja kapaciteta neprofitnih organizacija u protekloj godini najviše se odvijala u dva područja: *Pisanje prijedloga projekta* i *Menadžment volonterskog programa*.

SMART je kroz različite projekte uključio 618 predstavnika neprofitnih institucija i zainteresiranih građana iz četiri županije. Edukacijske radionice čine 91% provedenih redovitih programa/projekata, a preostalih 9% implementirano je kroz ugovaranje s različitim organizacijama civilnog društva (OCD-a). Radionice su se odvijale kroz SMART-ove glavne programe izgradnje kapaciteta neprofitnih organizacija i volonterski program. Od ukupnoga broja sudionika, najviše je predstavnika/ica OCD-a (83%) svojim sudjelovanjem unaprijedilo znanja i vještine u pojedinim područjima menadžmenta neprofitnih organizacija, zatim zainteresiranih pojedinaca/ki 8% i javnih ustanova 5%.

Tehnička pomoć i konzultacije

SMART primjenjuje participativan i interaktivan pristup (kombinaciju teorije i iskustvenog učenja prilagođenog principima učenja odraslih osoba) osiguravajući svim sudionicima sigurno okruženje za rad, motivaciju i aktivno sudjelovanje te transparentnost u radu. Sastavni dio podrške razvoju kapaciteta na osobnoj i organizacijskoj razini je tehnička pomoć i savjetovanje. Koristeći se svojim velikim iskustvom u različitim područjima organizacije i menadžmenta, SMART-ova tehnička pomoć (TP) i konzultantski tim pružili su potrebne usluge različitim OCD-ima diljem Republike Hrvatske. Tehnička pomoć i konzultacije provedeni su kroz interaktivne radionice te najčešće izravnim savjetovanjem (jedan-na-jedan). Korisnici su tehničku pomoć i konzultacije dobili iz različitih područja menadžmenta neprofitnih organizacija, uključujući izradu logičke matrice, proces registracije organizacija civilnog društva, financijsko upravljanje, menadžment volontera, pisanje prijedloga projekata, izvještavanje, itd.

„Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta – MRRAK“

Program MRRAK (Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta organizacija civilnog društva u Primorsko-goranskoj, Istarskoj i Ličko-senjskoj županiji) kontinuirano se provodio i tijekom 2016. godine, u partnerstvu udruge SMART, SUNCOKRET iz Pule, LAG Vallis Colapis iz Ozlja te Pokretač iz Korenice. Program se provodio u partnerstvu i uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i dio je cjelovitog „Programa regionalnog razvoja civilnog društva i lokalnih zajednica u Republici Hrvatskoj“. Cilj Programa bio je pružanje podrške stvaranju učinkovitijega neprofitnog sektora te aktivnog građanstva u Republici Hrvatskoj, a ostvarivao se besplatnim pružanjem usluga informiranja, savjetovanja i izobrazbe.

Informiranje, savjetovanje i izobrazba za organizacije civilnoga društva

Usluga informiranja obuhvaća aktivno prikupljanje i slanje različitih informacija od značaja i interesa za rad organizacija civilnoga društva putem:

- Internetske stranice Programa MRRAK (www.mrrak.info),
- Internetske stranice organizacija koje provode program SMART, SUNCOKRET iz Pule, LAG Vallis Colapis iz Ozlja te Pokretač iz Korenice,
- Mailing liste po županijama i
- Mjesečnog biltena MRRAK Info.

Te su se informacije, u najvećoj mjeri, odnosile na otvorene natječaje za financiranje aktivnosti i projekata udruga, mogućnosti izobrazbe, informacije o različitim skupovima i događanjima, izdane publikacije, izrade zakona i strateških dokumenata te aktivnosti koje se provode u okviru Programa.

Na internetskoj stanici www.mrrak.info objavljeno je ukupno 33 informacija dok je 112 informacija prosljeđeno putem mailing lista. Na kraju godine, mailing lista obuhvaćala je ukupno 997 korisnika. Tijekom 2016. godine zaprimljeno je ukupno 209 različitih upita za informiranje, od čega je 130 upita stiglo telefonom, 60 putem e-pošte te 19 osobnim dolaskom korisnika.

U istom periodu, pruženo je 185 savjeta (46 putem e-pošte, 23 putem telefona i 116 osobnim dolaskom korisnika u Info točke programa) o sljedećim temama: Izmjene i dopune statuta, Osnivanje i registracija udruge, Razrada projektnih ideja, Poslovanje udruge, Organizacijski razvoj, Vođenje financijske dokumentacije, Natječajna dokumentacija, EU fondovi, Pregled nacrtu projekta, Društveno poduzetništvo i gospodarska djelatnost u udrugama. Izravno pružanje savjeta kroz postavljene upite trajalo je ukupno nešto manje od 173 sati.

U 2016. održano je ukupno 15 radionica izobrazbe, od čega 2 radionice je provodila partnerska organizacija LAG Vallis Colapis iz Ozlja. Na edukacijama u izvještajnom razdoblju sudjelovalo je ukupno 193 korisnika.

Tijekom 2016. održane su prezentacije priručnika Sustava upravljanja kvalitetom za organizacije civilnog društva „OK 2015“. Prezentacije su tijekom svibnja i lipnja održane Osijeku, Čakovcu, Zagrebu, Rijeci, Splitu u suradnji s ostalim Regionalnim centrima i Primoštenu u suradnji sa ODRAZ-om na kojima je sudjelovalo 180 sudionika. Tom prilikom svim zainteresiranim osobama su podijeljeni priručnici, a tijekom same prezentacije sudionicima je predstavljeno što je sustav upravljanja kvalitetom „OK 2015“ i koja su njegova načela, kako primijeniti sustav „OK 2015“ u organizaciji, kako provesti proces samoprocjene, koja su područja kvalitete (temeljna i potpodručja), opis dokaza i daljnji koraci u razvoju sustava i podrške za primjenu.

Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju -projekt u sklopu ustanove MIRTA

Jedno od važnih načela rada SMART-a je suradnja i nadogradnja znanja i vještina. Ovaj projekt je jedan od projekata gdje je SMART zajedno sa CMS-e, MMH-e i Volonterskim centrom počeo surađivati na pitanjima afirmacije i provedbe neformalnih obrazovnih programa u sklopu ustanove MIRTA - ustanova za mirovno obrazovanje i građanski aktivizam. U proteklog godini proveden je projekt "Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju". Dugoročni cilj projekta bio je podizanje svijesti, obrazovanje i uključivanje građana u rad na promociji i zaštiti ljudskih prava i demokratizaciji. Ishodi projekta bili su transfer znanja i iskustva CMS-a iz zaštite i promocije ljudskih prava i integriranje u obrazovne programe za građane, mlade, nastavnike, aktiviste te jačanje infrastrukture i kvalitete njihova rada kroz upravljanje organizacijama. Partneri su surađivali na razvoju 5 kurikuluma i proveli 4 studija: Mirovne studije, Studije za mlade, Edukaciju nastavnika, Demoakademiju za 95 sudionika, u trajanja od 500 sati, 10 javnih predavanja i deliberativnih procesa u zajednici za 150 različitih sudionika u Osijeku, Zagrebu i Rijeci. Publicirani su i prezentirani promotivni materijali, 3 programske brošure, bilten radova Studija za mlade i reader Mirovnih studija. Ono što je izuzetno važno a to je da su pripremljeni kurikulumi za verifikaciju programa i razvoj obrazovne ustanove:

- Mirovni studiji u Zagrebu,
- Demo akademija u Osijeku,
- Studiji o mladima za mlade u Zagrebu,
- Usavršavanje nastavnika za građanski odgoj i obrazovanje u Zagrebu,
- Akademija menadžmenta neprofitnih organizacija (izrađen kurikulum)- Rijeka

Eu3leader: razvijanje lidera u civilnom sektoru u cijeloj Europi

SMART je u partnerstvu s europskom mrežom EUCLID sa sjedištem u Londonu, španjolskom zakladom „Pere Tarres Foundation“, španjolskom organizacijom „Working with Europe“, bečkim sveučilištem „Vienna University of Economics and Business - Competence Center for Nonprofit Management and Social Entrepreneurship“, belgijskom organizacijom „Diesis“ i britanskim „The Open University - Centre for Voluntary Sector Leadership“ od prosinca 2016. započeo s provedbom projekta „eu3leader: developing entrepreneurial third sector leaders across Europe“ (eu3leader: razvijanje lidera u civilnom sektoru u cijeloj Europi). Ovaj projekt ima za cilj transformirati menadžere, koordinate/voditelje projekata u lidere organizacija civilnog društva koji su se sposobni nositi s izazovima 21. stoljeća. Pozadinu ovog projekta, odnosno potrebe koje su dale ideju za projekt, definitivno su problemi i potrebe s kojima se susreću organizacije civilnog društva, a to su: financijska ograničenja, ogromna administracija, rezanje javnih usluga, demografske promjene i povećanje globalne konkurencije. Sve ovo je zapravo dovelo organizacije civilnog društva do nesigurnosti, smanjenja održivosti pa čak i narušavanja i onemogućavanja kvalitetnih usluga i rada za ciljane skupine. Stoga su aktivnosti projekta usmjerene na razvoj know-how platforme za što bolje i učinkovitije (poduzetno) vodstvo u organizacijama civilnog sektora. Ova platforma će sadržavati obuke, alate, metodologiju i ostale resurse kako bi se olakšalo e-učenje i novi pristupi izgradnji kapaciteta. Projekt će se fokusirati na stvaranje niza

kompetencija, kao što su poduzetništvo, zagovaranje, društvene inovacije i procjenu utjecaja. SMART će u Hrvatskoj provesti edukacije za 10 menadžera/koordinatora/voditelja projekata koji žele nove vještine i znanja ka tranziciji prema liderima. Ujedno će iz Hrvatske sudjelovati i niz stručnjaka koji će na volonterskoj osnovi imati savjetodavnu ulogu. Projekt je financiran sredstvima Europske unije kroz program Erasmus+, Strateška partnerstva – Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse. Projekt će trajati do kolovoza 2019.

2. Unaprjeđenje suradničkih procesa u službi održivoga lokalnog i regionalnog razvoja

Međusektorsko umrežavanje

SMART je sudjelovao u različitim inicijativama važnima za međusektorsku suradnju:

- **Partnersko vijeće Primorsko-goranske županije** - savjetodavno tijelo na razini regionalne samouprave u kojem je predstavnicom SMART-a u 2014. aktivno sudjelovala na izradi razvojne strategije PGŽ-a.
- suradnja Grada Rijeke, Odjela za kulturu i Udruge SMART u dijelu **Volonterskog programa Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020. godine**, zajedničko sudjelovanje i vođenje radionice o razvoju strategija u području volontiranja u kulturi na konferenciji Europskog volonterskog centra (CEV) u Londonu te pripreme oko organizacije i definiranja prve verzije programa međunarodne CEV konferencije na temu volontiranja u kulturi koja će se u proljeće 2018. održati u Rijeci.
- **Savjet za razvoj civilnoga društva** - savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje djeluje na razvoju suradnje Vlade Republike Hrvatske i organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj na provođenju Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, razvoju filantropije, socijalnog kapitala, partnerskih odnosa i međusektorske suradnje. Predstavnicom SMART-a sudjelovala je na dvije sjednice Savjeta tijekom 2016.
- **Nadzorni odbor „u sjeni“ Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala u Hrvatskoj** - s ciljem da se osigura kvalitetno ostvarenje i praćenje provedbe programa, upravljanja EU fondovima. Predstavnicom SMART-a sudjelovala je na jednom održanom sastanku odbora.
- Lokalni program za mlade Grada Rijeke – dvije zaposlenice Udruge SMART aktivno su sudjelovale u **radnoj skupini izrade Lokalnog programa za mlade Grada Rijeke**, područje Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, s posebnim naglaskom na volontiranje kao oblik sudjelovanja mladih u lokalnoj zajednici.

Sektorsko umrežavanje

- **Hrvatska mreža volonterskih centara (HMVC)** - tijekom izvještajnog razdoblja, SMART je zajedno s članicama mreže poticao razvoj volonterstva u Hrvatskoj putem utjecaja na javne politike i pravno okruženje, promociju

i uspostavljanje standarda za edukaciju u području volonterstva i volonterskog menadžmenta, informiranjem i osiguranjem standarda kvalitete usluga volonterskih centara i razvoja dobre prakse.

- **Europski volonterski centar (CEV)** – udruga SMART članica je Europskog volonterskog centra, te je u tom kontekstu nastavljena kontinuirana suradnja i kontakti na različite teme vezane uz volonterstvo. Tijekom izvještajnog razdoblja poseban je naglasak stavljen na razvoj programa i završnu pripremu za CEV konferenciju u Hrvatskoj 2015. godine.
- **European Civic Forum (ECF)** - SMART je u izvještajnom razdoblju bio član transnacionalne mreže koja okuplja više od 100 udruga i nevladinih organizacija diljem 27 zemalja u Europi i aktivno radi na promicanju građanskog i popularnog vlasništva u Europi. Uloga Foruma u poticanju angažmana građana i nastanku europskoga javnog prostora važnija je u Europi nego ikada, te su tu uloga i utjecaj civilnoga društva u cijelosti priznati, kroz uspostavljanje civilnoga dijaloga.
- **Gledaj udruge** - inicijativa udruga koje su osmislile i provele kampanju „Gledaj (u)druge – Jer tu smo s razlogom“ radi informiranja javnosti o važnosti postojanja udruga i dobrobiti koje one stvaraju za zajednicu.
- **Inicijativa „Za snažno civilno društvo“** – tijekom izvještajnog razdoblja SMART je zajedno sa drugim OCD-ima sudjelovao u inicijativi koja je aktivno od svibnja do prosinca 2016. ukazivala na narušavanje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva. Aktivnosti su uključivale planiranje akcija i sudjelovanje u akcijama.

3. Promocija volonterstva i filantropije

Regionalni volonterski centar

Cjelokupni program Regionalnog volonterskog centra koji uključuje široki spektar aktivnosti usmjerenih na razvoj volonterstva doprinio je jačanju volonterske infrastrukture na području Primorsko-goranske, Istarske, Ličko-senjske i dijela Karlovačke županije što je vidljivo kroz dostupnost edukacija, dostupnost baze volontera, jačanje i razvoj lokalnih volonterskih centara, pružanje konzultativne i mentorske podrške razvoju volonterskih programa te lobiranje, zagovaranje i jačanje međusektorske suradnje. Tijekom 2016. kroz provedbu programa Regionalnog volonterskog centra vidljiv je posebno sljedeći doprinos razvoju volonterske infrastrukture:

- kontinuirano aktivno sudjelovanje u razvoju i jačanju Hrvatske mreže volonterskih centara, posebno u djelu financijskog i programskog planiranja rada HMVC-a;
- pružanje tehničke podrške i razvijanje suradnje s lokalnim volonterskim centrima u Istarskoj i Karlovačkoj županiji zajedničkom prijavom projekta usmjerenog na unaprjeđenje infrastrukture za razvoj volonterstva na području na kojem djeluje Regionalni volonterski centar Rijeka;
- pružanje podrške odgojno-obrazovnim ustanovama pri uspostavljanju volonterskih programa namijenjenih učenicima ili pri uključivanju volontera iz zajednice;

- nastavak suradnje s Gradom Rijekom, Odjelom za kulturu, posebno u djelu Volonterskog programa Grada Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020., planiranja zajedničke međunarodne konferencije posvećene volontiranju u kulturi 2018. godine te obilježavanja 10. dodjele nagrade Volonter/ka godine.

Tijekom izvještajnog razdoblja održano je:

- **1 modularna izobrazba** za koordinate volontera potencijalne organizatore volontiranja, u **trajanju od 4 dana** u Lasinji, u suradnji s LAG Vallis Colapis – Volonterski centar Kupa
- **1 dan edukacije** iz područja menadžmenta volonterskog programa u Rijeci za korisnike mjere HZZ-a „Pokreni zajednicu“, mjera za koordinate volontera u neprofitnim organizacijama
- **2 dana edukacije** iz područja osnove treninga za trenere menadžmenta volonterskih programa za predstavnike (lokalnih) volonterskih centara (Lokalni volonterski centar Zadar, Lokalni volonterski centar Dubrovnik i Volonterski centar Split).

U bazu volontera Volonterskog centra Udruge SMART uključeno je 75 novih građana čime se direktno povećao broj građana koji su dostupni za uključivanje u volonterske aktivnosti te posljedično olakšao proces pronalaženja volontera organizatorima volontiranja.

Pozivi za volontiranje od 51 organizacije (sveukupno 54 poziva za volontiranje) poslani su zainteresiranim građanima – volonterima, čime se direktno povećao broj volonterskih aktivnosti što je utjecalo na povećanje mogućnosti za volontiranje na području Primorsko-goranske županije. Također, kroz kontinuirano pružanje savjetodavne podrške organizacijama, povećani su njihovi kapaciteti za uspostavu kvalitetnog volonterskog programa, kao i veće mogućnosti za kvalitetnijim i dugoročnijim uključivanjem građana – volontera.

Kroz 75 direktnih upita građana za volontiranjem te 51 organizatora (i 54 poziva za volontiranje) koji su iskazali interes za volonterima direktno se doprinijelo povećanom broju građana koji su putem Volonterskog centra uključeni u volonterske programe pojedinih organizatora volontiranja. Također, *web* stranica i društvene mreže Regionalnog volonterskog centra, na kojima se objavljuju pozivi za volontiranje, podigli su informiranje šire javnosti o mogućnostima za volontiranje.

U okviru promoviranja vrijednosti volontiranja, dodijeljene su nagrade volonterima i organizacijama za njihov angažman u 2016. godini te je osmišljena izložba koja prikazuje 10 godina dodjele tih nagrada te informacije o različitim aspektima volonterstva (inkluzivno volontiranje, školsko volontiranje, volontiranje starijih osoba, volontiranje i stjecanje kompetencija...). Provedena je i promotivna kampanja i manifestacija Hrvatska volontira koja uključuje veliki broj organizacija i volontera. U 2017. godini uključila je oko 192 različite organizacije (udruge, ustanove, lokalna samouprava) s 317 volonterskih aktivnosti i 4214 volontera. Također, aktivnosti Volonterskog centra Udruge SMART promovirane su i na Festivalu Gledaj (u)druge, zajedno s još 50-tak organizacija s područja Rijeke i okolice. Na Festivalu je i volonterima dana šansa da se uključe u organizaciju i provedbu Festivala. Izrađivani su i razni promotivni materijali, a u medijima je objavljeno 36 različitih priloga kao što su intervjui, TV i radio emisije, članci u novinama i na internetskim portalima. Sve navedene promotivne aktivnosti doprinijele su povećanoj informiranosti građana o mogućnostima volontiranja i razvoju volonterstva u cjelini.

Nove mogućnosti – veći izgledi za zapošljavanje

Tijekom 2016. organizirali smo i proveli Akademiju menadžmenta neprofitnih organizacija u Rijeci i Osijeku na kojoj je u oba grada sudjelovalo 39 mladih osoba. Mladi su, osim sudjelovanja na Akademiji, započeli i s programima prakse u 13 organizacija civilnog društva. Neki od njih već su uspješno priveli kraju svoju praksu, dok su neki još uvijek u procesu odrađivanja.

Također održana je i Akademija društvenog poduzetništva i samozapošljavanja koja je usmjerena na stjecanje znanja i vještina u području (društvenog) poduzetništva. Program Akademije uključuje nekoliko tematskih cjelina u sklopu kojih će sudionici naučiti što je društveno poduzetništvo i po čemu se razlikuje od „klasičnog“ poduzetništva, koji su primjeri uspješnih društvenih poduzeća u Hrvatskoj i svijetu, kako razraditi (društveno) poduzetničku ideju i napisati poslovni plan, kako voditi (društveno) poduzeće i planirati dugoročni razvoj te povećati šanse za uspjeh na tržištu, zatim koja je razlika između udruga, zadruga i trgovačkih društava, kako i gdje doći do podrške i poticaja za razvoj (društvenog) poduzeća i (samo)zapošljavanja. Akademija društvenog poduzetništva i samozapošljavanja krenula je s provedbom te 29 mladih uključilo se u istu. Sudionici Akademije, uz besplatnu desetodnevnu edukaciju, imali su i stručnu podršku u razvoju vlastitih poduzetničkih ideja te mogućnost da iste prezentiraju široj javnosti.

Projekt je financiran sredstvima Europske unije, kroz program IPA Komponenta IV - Razvoj ljudskih potencijala, a sufinanciraju ga Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Grad Rijeka te Udruga SMART.

„Wake-Up Call: Volunteer Manager Role“ (Poziv na buđenje: uloga koordinatora volontera)

Početak studenog 2014. Udruga za razvoj civilnog društva SMART, u partnerstvu s organizacijama Pro Vobis iz Rumunjske, Nacionalnim volonterskim centrom OKA (Mađarska), Platformom volonterskih centara i organizacija (Slovačka) i Nacionalnim volonterskim centrom Brīvprātīgais.lv (Latvija), započela je projekt Wake-Up Call: Volunteer Manager Role (Poziv na buđenje: uloga koordinatora volontera). Projekt je financiran sredstvima Europske unije kroz program Erasmus+, Ključna aktivnost 2 (suradnja za inovacije i razmjenu najboljih praksi, strateška partnerstva u području mladih). Nositelj projekta je organizacija Pro Vobis iz Rumunjske. Projekt ima za cilj povećati kvalitetu rada s volonterima i procesa upravljanja volonterima stvaranjem profesionalnog profila koordinatora volontera, izradom standarda kvalitete za menadžment volontera, razvijanjem kurikuluma edukacije za koordinate volontera i razvojem procedura i instrumenata za vrjednovanje kompetencija koordinatora volontera. Projekt je završio u prvom kvartalu 2016. godine.

Volontiranje – prilika za nove kompetencije

Cilj projekta je podržati socijalnu inkluziju i povećati zapošljivost osoba s invaliditetom koristeći potencijal volonterstva kao priliku za profesionalni i osobni razvoj. Projekt uključuje sljedeće ključne aktivnosti: jačanje socijalnih kompetencija te kompetencija iz područja socijalnog poduzetništva i menadžmenta kod osoba s invaliditetom kroz

edukaciju i angažman osoba s invaliditetom u volonterskim programima te kontinuiranu podršku; inkluzivne volonterske programme za neaktivne osobe s invaliditetom te promociju inkluzivnog volontiranja u Hrvatskoj. Projekt je financiran sredstvima Europske unije. Nositelj projekta: Volonterski centar Osijek. Partneri: Udruga za razvoj civilnog društva SMART – Volonterski centar Rijeka, Udruga Mi – Volonterski centar Split, Volonterski centar Zagreb, ACT – Volonterski ured Međimurja.

SoVol – Izgradnja kapaciteta u socijalnom sektoru kroz razvoj volonterskih programa u ustanovama socijalne skrbi u regiji Srednje i Istočne Europe

U rujnu 2016. započeli smo trogodišnji projekt „SoVol – Izgradnja kapaciteta u socijalnom sektoru kroz razvoj volonterskih programa u ustanovama socijalne skrbi u regiji Srednje i Istočne Europe“. Cilj projekta je jačanje kapaciteta ustanova socijalne skrbi za pružanje pomoći različitim skupinama u nepovoljnom položaju kvalitetnim uključivanjem volontera. Projekt je usmjeren na Srednju i Istočnu Europu, a kroz projekt će biti proizveden niz resursa koji će biti dostupni u elektronskom obliku, na sljedeće teme:

- Vodič o uspostavljanju volonterskog programa u ustanovama socijalne skrbi;
- Kurikulum o radu s volonterima za izobrazbu zaposlenika, koordinatora volontera i mentora u ustanovama socijalne skrbi;
- Kurikulum za izobrazbu volontera u ustanovama socijalne skrbi;
- Priručnik o mjerenju i komuniciranju utjecaja kojeg volontiranje ima u ustanovama socijalne skrbi.

Osim navedenih rezultata, projekt će uključiti i druge aktivnosti: projektne sastanke, nacionalna događanja i međunarodni događaj u organizaciji partnera i nositelja, pilotiranje svih resursa u odabranim ustanovama socijalne skrbi te studijsko putovanje u Nizozemsku.

U studenom 2016. smo, povodom početka projekta, sudjelovali na prvom projektom sastanku u Budimpešti u trajanju od dva dana tijekom kojih se raspravljalo o očekivanjima, zajedničkom radu partnera te zajedničkom utjecaju koji želimo postići.

Nositelj projekta je Önkéntes Központ Alapítvány (OKA) iz Mađarske, a partneri: Platforma dobrovolnických centier a organizácii iz Slovačke, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu iz Poljske, Asociația Pro Vobis – Centrul National de Resurse pentru Voluntariat iz Rumunjske, Movisie-Kennis En Advies Voor Maatschappelijke Ontwikkeling iz Nizozemske i Udruga za razvoj civilnog društva SMART. Projekt je financiran sredstvima Europske unije kroz program Erasmus+, Strateška partnerstva – Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse. Projekt traje od rujna 2016. do kolovoza 2019.

Filantropija oslonac održivih zajednica

Cilj projekta je promoviranje filantropije i poticanje razvoja korporativne filantropije i multisektorskog pristupa te razvoja kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva za doprinos filantropiji u lokalnim zajednicama. Glavne

aktivnosti projekt čine: promocija filantropije, razvoj kapaciteta lokalnih organizacija civilnoga društva, promocija i razvoj korporativne filantropije i multi-sektorske suradnje u Istarskoj županiji te osnivanje zaklade lokalne zajednice u Primorsko-goranskoj županiji. Projekt će se provoditi u Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji. Projekt je financiran sredstvima Europske unije. Nositelj: Zaklada za promicanje partnerstva i razvoja civilnog društva Istarske županije; Partneri: Centar za građanske inicijative Poreč, Pučko otvoreno učilište Buje, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka, Grad Umag i Udruga za razvoj civilnog društva SMART.

4. Osiguranje održivosti organizacije sa snažnim kapacitetima i jasnom vizijom razvoja civilnoga društva

---

Na području organizacijskog razvoja, SMART je u protekloj godini stavio naglasak na unaprjeđenje znanja, vještina i stavova SMART-ovih trenera i volontera u svim organizacijskim aspektima, uključujući i evaluaciju kao bitan element održivosti. Podjednako su se razvijali tehnički kapaciteti organizacije te promicali svi segmenti djelovanja organizacije, kako u lokalnim i nacionalnim medijima, tako i u izravnoj komunikaciji sa svim dionicima. Kao i proteklih godina, financijsko planiranje i osiguranje održivosti organizacije bio je važan prioritet, te se osigurao kroz diversifikaciju izvora sredstava.

Upravni odbor SMART-a

Nevia Srdoč
Mira Shalabi
Davorka Maras Tkačuk
Neven Šantić
Smiljana Radović
Sanja Barić
Želimir Gržančić

Djelatnici

Igor Bajok
Marta Hauser
Slađana Novota
Zvijezdana Schulz Vugrin
Renata Toić
Daniela Vuković
Martina Bukovac

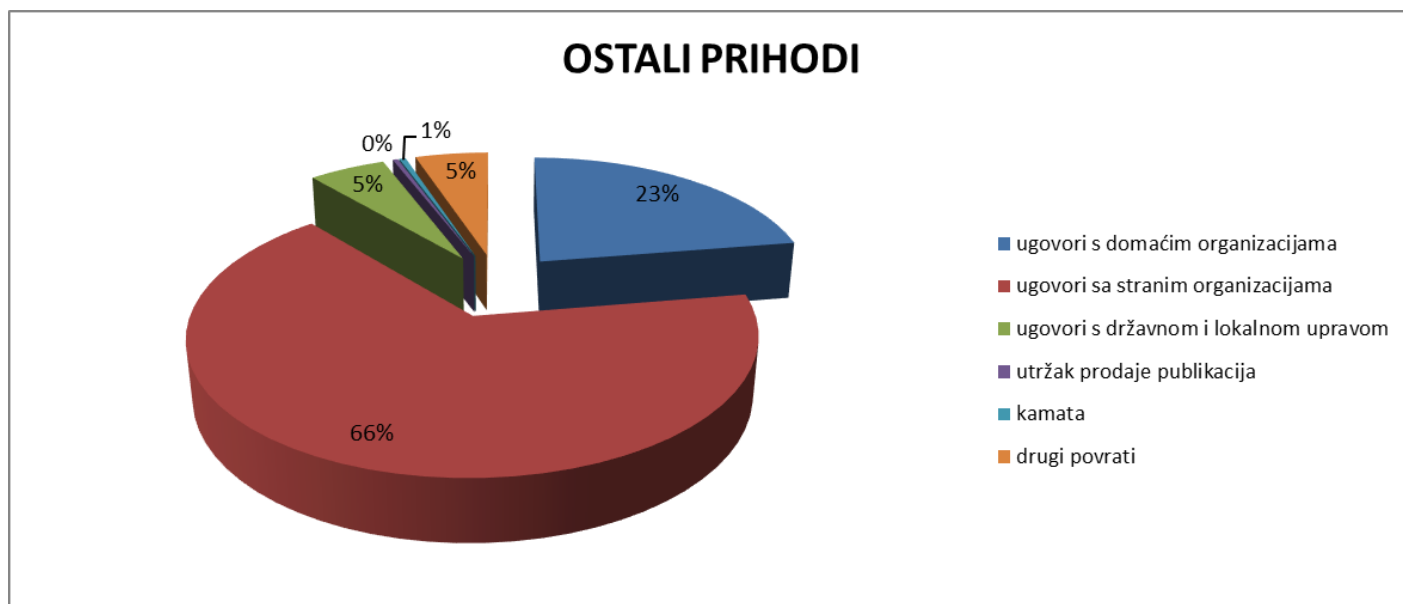
Volonteri (dugoročni)

Sanja Bezjak

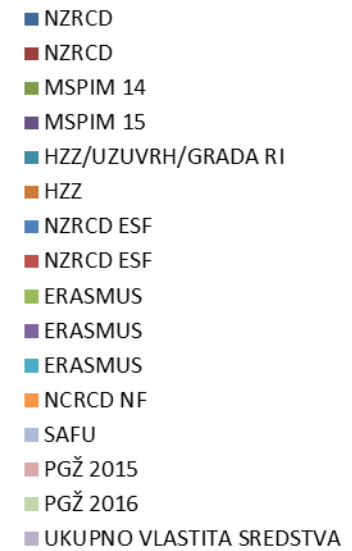
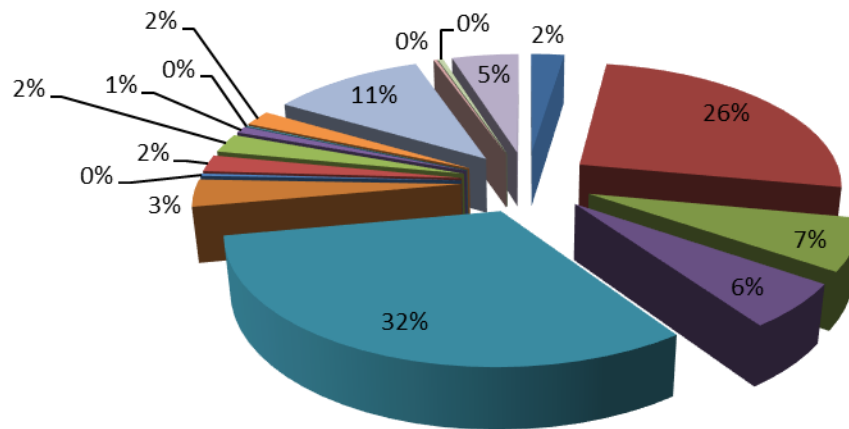
Financijski izvještaj 2016.

IZVOR FINANCIRANJA	PROJEKT	početak ugovora	kraj ugovora	stanje 01.01.	uplaćeno u 2016.	potrošeno u 2016.	stanje 31.12.
NZRCD	<i>Regionalni razvoj 2015</i>	<i>01.01.2015.</i>	<i>31.12.2015.</i>	43.975,45	0,00	43.975,45	0,00
NZRCD	<i>Regionalni razvoj 2016</i>	<i>01.01.2016.</i>	<i>31.12.2016.</i>	0,00	469.000,00	468.229,18	770,82
MSPIM 14	<i>Volonterski centar 2015</i>	<i>01.06.2015.</i>	<i>31.05.2016.</i>	81.241,55	39.304,00	120.545,55	0,00
MSPIM 15	<i>Volonterski centar 2016</i>	<i>01.06.2016.</i>	<i>31.05.2017.</i>	0,00	196.520,00	104.613,11	91.906,89
HZZ/UZUVRH/GRADA RI	<i>Nove mogućnosti - veći izgledi za zapošljavanje mladih nezaposlenih</i>	<i>06.01.2015.</i>	<i>05.09.2016.</i>	162.691,55	466.213,09	581.502,10	47.402,54
HZZ	<i>Volontiranje - prilika za nove kompetencije</i>	<i>13.02.2015.</i>	<i>12.06.2016.</i>	60.011,15	0,00	63.799,10	-3.787,95
NZRCD ESF	<i>Solidarnost i kvaliteta u pružanju socijalnih usluga</i>	<i>29.12.2015.</i>	<i>28.12.2016.</i>	3.805,80		5.856,55	-2.050,75
NZRCD ESF	<i>Osnaživanjem organizacija civilnog društva do kvalitetnijih socijalnih usluga</i>	<i>29.12.2015.</i>	<i>29.02.2016.</i>	-41.512,18	84.214,49	39.473,69	3.228,62
ERASMUS	<i>Wake up call: Volunteer manager role!</i>	<i>01.11.2014.</i>	<i>30.04.2016.</i>	7.942,59		44.957,83	-37.015,24
ERASMUS	<i>SoVol - Izgradnja kapaciteta u socijalnom sektoru kroz razvoj volonterskih programa u ustanovama socijalne skrbi</i>	<i>01.09.2016.</i>	<i>31.08.2019.</i>	0,00	61.814,87	15.920,61	45.894,26
ERASMUS	<i>EU3Leader - Developing entrepreneurial third sector leader across Europe</i>	<i>01.12.2016.</i>	<i>31.05.2019.</i>	0,00	77.803,60	1.897,00	75.906,60
NCRCD NF	<i>Obrazovanje za mir i ljudska prava</i>	<i>01.09.2015.</i>	<i>31.10.2016.</i>	10.634,94	22.500,00	36.601,71	-3.466,77
SAFU	<i>Filantropija - oslonac održivih zajednica</i>	<i>01.10.2015.</i>	<i>30.04.2017.</i>	-711,00	216.942,24	201.849,47	14.381,77
PGŽ 2015	<i>Nagrada "Volonteri godine"</i>	<i>01.12.2015.</i>	<i>31.12.2015.</i>	4.345,00	0,00	4.345,00	0,00
PGŽ 2016	<i>Nagrada "Volonteri godine"</i>	<i>01.12.2015.</i>	<i>31.12.2015.</i>		7.000,00	7.000,00	0,00
UKUPNO VLASTITA SREDSTVA		154.049,87	214.013,70	154.049,87	214.013,70	88.480,52	279.583,05
UKUPNO				486.474,72	1.855.325,99	1.829.046,87	512.753,84

<i>* OSTALI PRIHODI</i>	
<i>ugovori s domaćim organizacijama</i>	<i>47.980,00</i>
<i>ugovori sa stranim organizacijama</i>	<i>141.918,85</i>
<i>ugovori s državnom i lokalnom upravom</i>	<i>11.450,00</i>
<i>utržak prodaje publikacija</i>	<i>780,00</i>
<i>kamata</i>	<i>964,00</i>
<i>drugi povrati</i>	<i>10.920,85</i>
UKUPNO	<i>214.013,70</i>

TROŠKOVI 2016

PRIHODI 2016

